



Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

ZAŠTITA BILJA – AKTUELNI SAVJET

07.03.2019.

PROLJEĆNO PRSKANJE VOĆNJAKA I VINOGRADA

Pravo je vrijeme za rano proljećno prskanje višegodišnjih zasada, s obzirom da se voćna stabla i vinova loza sada nalaze u fazi kretanja vegetacije. Upravo u ovom periodu, nakon obavljene rezidbe, potrebno je izvršiti hemijsku zaštitu zasada u cilju kontrole, odnosno, redukcije brojnosti štetnih organizama. Na taj način, obezbijedićemo da biljke uđu spremnije u novu vegetaciju i olakšaćemo kasniju zaštitu.

U našim uslovima, ovaj proljećni tretman ima veliki značaj u suzbijanju mnogih ekonomski značajnih štetnih organizama, kako uzročnika bolesti, tako i štetnih insekata. Prskanje treba da obuhvati koštičave i jabučaste voćne vrste, vinovu lozu, maslinu, agrume, kao i jagodasto voće. Prije svega, ovim tretmanom smanjujemo infektivni potencijal i suzbijamo uzročnika kovrdžavosti lišća na breskvi i nektarini (*Taphrina deformans*), koja je kod nas najvažnija i najčešća bolest na ovim voćnim vrstama. Simptomi bolesti su vrlo karakteristični. Već rano u proljeće sa početkom listanja, pojavljuju se naborani, kovrdžavi listovi, a usled gubitka hlorofila dolazi do promjene boje lišća u crvenkastu. Dalji razvoj bolesti tokom vegetacije, može dovesti do potpunog gubitka lišća i prestanka razvoja plodova.



Sl.1. Simptomi kovrdžavosti lišća na breskvi

Pored ove bolesti, proljećnim prskanjem suzbijamo i druge važne štetne organizme: uzročnika rogača šljive (*Taphrina pruni*), uzročnike čađave pjegavosti i krastavosti plodova jabuke i kruške (*Venturia inaequalis* i *Venturia pyrina*), uzročnika šupljikavosti lišća na koštičavom voću (*Clasterosporium carpophilum*), uzročnike sušenja grančica kod koštičavih voćnih vrsta (*Monilia* spp.), uzročnika crne pjegavosti na vinovoj lozi (*Phomopsis viticola*), uzročnika paunovog oka na maslini (*Spilocaea oleaginea*) i mnoge druge patogene. Ovim tretmanom uspešno se suzbijaju i uzročnici bakterioza na koštičavom voću, koje su kod nas takođe prisutne i nanose određene štete.

Kada je riječ o štetnim insektima, ovaj prolječni hemijski tretman namijenjen je suzbijanju, odnosno, redukciji brojnosti lisnih i štitastih vaši, krvave vaši na jabuci, kruškine buve, crvene voćne grinje i dr., jer se oni sada nalaze u najosjetljivijoj fazi, kada ih je najlakše suzbiti.

Prije samog hemijskog tretmana potrebno je obaviti rezidbu, kojom, osim formiranja i održavanja uzgojnog oblika, vršimo odstranjivanje svih osušenih i oštećenih grana, uz obavezno iznošenje orezanih djelova iz zasada. Za prskanje se preporučuje kombinacija bakarnog sredstva (Bakarni oksihlorid, Bakrocid, Blauvit, Funguran, Kuprablau, Bordovska čorba i sl.) i mineralnog ulja (Galmin, Bijelo ulje i sl.), jer na taj način istovremeno djelujemo i protiv uzročnika bolesti i protiv štetnih insekata. Ovu kombinaciju možemo sami pripremiti miješanjem navedenih preparata ili koristiti već gotovu kombinaciju u vidu preparata Plavo ulje ili Bakarno ulje. Važna napomena je da se navedena sredstva moraju primijeniti najkasnije do početka otvaranja cvjetova kod voćnih vrsta, s obzirom na fitotoksičnost koju mogu prouzrokovati na otvorenim cvjetovima.



Sl.2. Štitaste vaši na grani breskve

Uspjeh samog tretmana zavisi u velikoj mjeri od kvaliteta prskanja. Svi djelovi voćke moraju biti dobro okupani, od vršnih grančica naniže. Mlaz tečnosti mora zahvatiti čitavo stablo i pod odgovarajućim pritiskom dospjeti u sve pukotine i neravnine kore, u kojima se nalaze prezimljujući oblici štetnih insekata. Prskanje treba obaviti po mirnom i suvom vremenu, bez vjetrova, uz obavezno korišćenje zaštitne opreme i poštovanje mjera sigurnosti pri radu sa pesticidima. Ukoliko nakon tretmana padne kiša koja spere preparat, prskanje treba ponoviti.

Dr Dragana Radunović

Samostalna savjetnica za oblast zaštite bilja

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji